

Høring av konsesjonssøknad om bygging av Silåga kraftverk i Grønfjelldalen.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for miljø, plan og ressurs		21.09.2017

Rådmannens innstilling

I likhet med Rabben kraftverk fremmer Rana kommune med hjemmel i lov av 24.11.2000 nr. 82 (vannressursloven) § 24, jfr. reglene om innsigelse i plan- og bygningslovens §§ 5-4 til 5-6, **innsigelse** til søknad fra Heinbergåga kraft AS om tillatelse til utbygging av Silåga kraftverk i Grønfjelldalen.

Rådmannen i Rana, den 8. september 2017

Saksopplysninger

Søknaden

NVE har mottatt søknad fra **Heinbergåga Kraft AS** datert 30.06.2017 om tillatelse til å bygge Silåga kraftverk i Grønfeldalen i Rana kommune.

Kraftverket er planlagt med inntak på kote 324 i Silåga. For å få atkomst til inntaket må det bygges en 350 m lang vei fra Kvanndalsveien. Det foreligger to alternativer for trasé for vannvei og plassering av kraftstasjon.

For *alternativ 1* (hovedalternativ) blir den 1,8 km lange rørgata gravd ned på sørsiden av Silåga, og kraftstasjonen plasseres med utløp på kote 189 med en kanal til Grønfeldåga.

For *alternativ 2* vil det 1,2 km lange tilløpsrøret bli gravd ned langs Kvanndalsveien på nordsiden av Silåga. Kraftstasjonen blir plassert med utløp på kote 226 i elva.

Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 1,9 MW og 1,5 MW for de to alternativene. Alternativ 1 vil gi en årlig kraftproduksjon på 6,0 GWh som tilsvarer strømbruken til ca. 300 husstander. For alternativ 2 blir produksjonen 4,3 GWh.

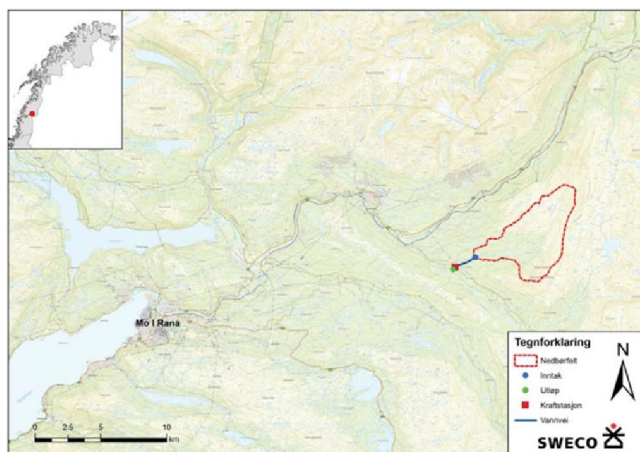
Søker har planlagt å slippe minstevannføring forbi inntaket i Silåga på 220 l/s om sommeren og 50 l/s om vinteren. Det er også søkt om tillatelse etter energiloven for bygging og drift av Silåga kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinje.

Behandling

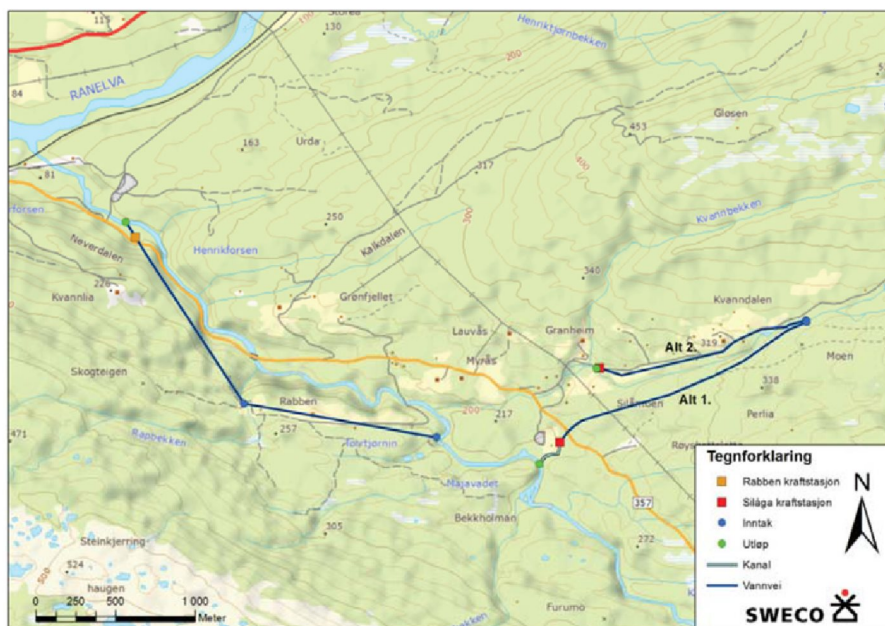
NVE opplyser om at søknaden skal behandles etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8. Søknaden skal også vurderes etter forskrift om konsekvensutredninger etter sektorlover.

I Rana kommune er uttalelser i saker som gjelder utbygging av energiproduserende anlegg og konsesjoner delegert til Miljø-, plan- og ressursutvalget.

NVE er konsesjonsmyndighet i denne saken i og med at det gjelder utbygging av småkraftverk med installert effekt under 10 MW.

Fig. 1. Oversiktskart

Fig. 2. Detaljert oversiktskart over Silåga og Grønfjellåga med planlagte 2 alternative utbygginger Silåga og Rabben kraftverk **hvorav sistnevnte utbygging ligger til behandling hos OED med positiv innstilling fra NVE.**

Hoveddata for Silåga kraftverk

TILSIG (1961-1990)		Hovedalt. 1	Alternativ 2
Nedbørfelt*	km ²	26,9	26,9
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	33,7	33,7
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	39,7	39,7
Middelvannføring	m ³ /s	1,1	1,1
Alminnelig lavvannføring	l/s	60	60
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	224	224
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	52	52
Restvannføring**	l/s	210	140
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	324	324
Magasinvolum	m ³	2000	2000
Avløp	moh.	189	226
Lengde på berørt elvestrekning	m	1700	1200
Brutto fallhøyde	m	136	99
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,268	0,205
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,1	2,1
Slukeevne, min	m ³ /s	0,2	0,2
Planlagt minstevannføring, sommer	m ³ /s	0,12	0,12
Planlagt minstevannføring, vinter	m ³ /s	0,3	0,30
Tilløpsrør, diameter	mm.	900	900
Tilløpsrør, lengde	m	1750	1240
Overføringsrør/tunnel, lengde	m	-	-
Installert effekt, maks	MW	1,9	1,5
Bruktid	timer	3105	3027
REGULERINGSMAGASIN			
Magasinvolum	mill. m ³	0	0
HRV	moh.	326	326
LRV	moh.		
Naturhestekrefter	nat.hk	0	0

PRODUKSJON***			
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,4	1,0
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,5	3,3
Produksjon, årlig middel	GWh	6,0	4,3
ØKONOMI			
Utbyggingskostnad (år)	mill.kr	26,9	22,1
Utbyggingspris (år)	kr/kWh	4,48	5,14

*Totalt nedbørfelt, inkl. overføringer, som utnyttes i kraftverket

**restfeltets middelvannføring like oppstrøms kraftstasjonen.

*** Netto produksjon der foreslått minstevannføring er fratrukket

Silåga kraftverk, Elektriske anlegg			
GENERATOR		Hovedalt. 1	Alternativ 2
Ytelse	MVA	2,26	1,73
Spenning	kV	1	1
TRANSFORMATOR			
Ytelse	MVA	2,23	1,71
Omsetning	kV/kV	1/22	1/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)			
Lengde	m	400	150
Nominell spenning	kV	22	22
Luftlinje el. jordkabel		Jordkabel	Jordkabel

Dam

Dammen som vil bli ca. 2 m høy vil demme opp et magasinivolum på ca. 2 000 m³.

Søkerens begrunnelse for tiltaket

Lokalt vil Silåga kraftverk være med å sikre nærings- og driftsgrunnlaget for grunneierne i området. Silåga kraftverk vil gi ca. 6 GWh/år økning i den norske krafttilgangen, noe som tilsvarer strømforbruket i 300 husstander med et årlig forbruk på 20.000 kWh.

Silåga kraftverk vil gi en produksjonsøkning av ren og fornybar energi som sammen med andre utbygginger av småkraft vil være en viktig bidragsyter for at Norge nå sine mål om økt ny produksjon av ny fornybar energi innen 2020.

Grunneierlaget som sammen med Statskog er eiere av kraftverket vil få sine andeler av overskuddet fra kraftverksdriften, som igjen medfører økt skattegrunnlag for både kommune og stat. Rana kommune har innført eiendomsskatt tilsvarende 2 promille av takstgrunnlaget for Silåga kraftverk. Denne skatten vil avta etter nedskrivningen av anleggene.

I anleggsperioden vil det være behov for lokal arbeidskraft, og det legges opp til at grunnarbeidene kan utføres med lokale entreprenører. I driftsfasen vil det være behov for drift/vedlikehold av kraftverket, men dette vil ha begrenset omfang. På grunnlag av dette blir tiltaket vurdert til å ha liten positiv samfunnsmessig effekt.

Søkerens vurdering av ulempene med tiltaket

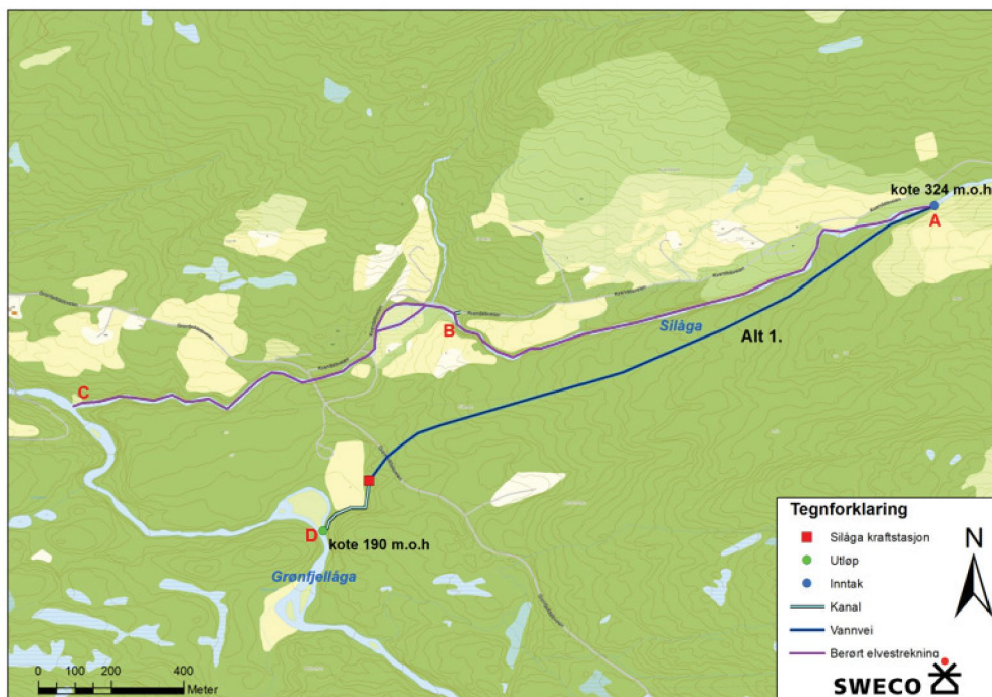
Konsekvensene ved utbyggingen vil i hovedsak være begrenset til redusert vannføring på den berørte elvestrekningen. Spesielt viktig er naturtypen bekkekløft og bergvegg, utforming bekkekløft, med verdi viktig som blir fraført vann.

Noen ulemper i form av støy i anleggsfasen må påregnes, og noe redusert fremkommelighet på Kvanndalsveien i anleggsperioden.

Søkerens beskrivelse av tiltakets konsekvenser for vannføringsforhold

Utbyggingsalternativ 1 (hovedalternativ)

Vannføringen vil som en følge av tiltaket bli redusert over en strekning i Silåga på ca. 2,7 km ned til samløpet med Grønfjellåga. Tilsvarende vil det bli økt vannføring i en kort strekning av Grønfjellåga ned til samløpet med Silåga. Hvis Rabben kraftverk realiseres vil strekningen med økt vannføring bli redusert med cirka 30%.

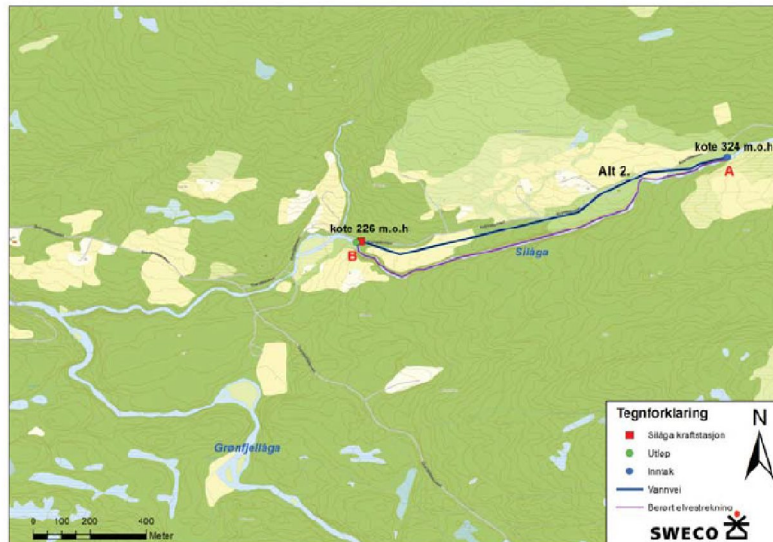

Figur 3. Berørt elvestrekning for alternativ 1.

I snitt vil vannføringen etter inntaket i Silåga (pkt. A) bli redusert fra 1,09 m³/s til 0,46 m³/s, eller 41,8 % av dagens vannføring. Størst volummessige reduksjon vil oppstå i perioder på vår/sommer og sen høst.

Utbyggingsalternativ 2

Vannføringen vil som en følge av tiltaket bli redusert over en strekning i Silåga på ca. 1,3 km ned til planlagt kraftstasjon ved Silåga.

Figur 4. Berørt elvestrekning for alternativ 2.

Konsekvenser på vannføring og vannstand vil være det samme som for alternativ 1 ned til kraftstasjonen (punkt B). Altså en redusert i snitt på ca. 41,8 %. Nedstrøms utløpet av kraftverket vil vassdraget være upåvirket av tiltaket. Den berørtstrekningen vil derfor være mindre med dette alternativet (1,3 km mot 2,7 km for alternativ 1).

Søkerens foreslåtte avbøtende tiltak

Naturmiljø

Planlagt slipp av minstevannføring i Silåga tilsvarende 5-persentil sommer og vinter, henholdsvis 0,224 og 0,052 m³/s, ansees muligens tilstrekkelig – for å kunne trygge leveområdene for fisk, bunndyrfauna, karplanter, lav- og moseflora som er nært knyttet til kulper, fosser og stryk i vassdraget. Planlagt slipp av minstevannføring er trolig tilstrekkelig til å kunne sikre hekkeforekomster av fossefall, også tatt i betraktning at restvannføringen er forholdsvis høy, og at hekking finner sted i vårflopperperioden.

I tillegg til slipp av minstevannføring anbefales:

- Anlegge terskler på elvestrekninger som har lite fall.
- Sette opp rugekasser for fossefall i fossefall som får fraført vann.
- Sikre, for traséalternativ 2, - at nedgravd rørgate langs Kvanndalsveien ikke kommer i fysisk berøring med utvalgt naturtype slåttemark ved Kvanndalen gård.
- Erstatte planlagt luftledning for nettilknytning med jordkabel for å eliminere kollisjonsrisiko for flygende vilt. Alternativt bør ledningen markeres tydelig, spesielt ved eventuell kryssing av Silåga (alternativ 2).
- Utføre samtlige terrenginngrep og avslutte de på en skånsom måte, slik at lokalt biologisk mangfold blir godt ivaretatt. Inngrepsområder bør revegeteres med stedlige masser og røtter.
- Utføre anleggsarbeider fortrinnsvis utenom yngelperioden for fugler og pattedyr.

Landskap

I anleggsfasen er det avgjørende å unngå unødige terrengskader i forbindelse med kjøring, transport og byggearbeid. Det er derfor viktig å legge føringer for anleggsarbeidene, slik at disse foregår på en skånsom måte. Det foreslås at det lages et eget miljøoppfølgingsprogram for

anleggsperioden og at dette følges opp som en del av kontrakten med entreprenøren.

Kraftstasjonen bør planlegges og utformes med tanke på at naturen fortsatt bør være dominerende i landskapet. Det foreslås at materialer velges med tanke på miljøriktige valg og at utforming av bygg gjøres sammen med arkitekt og innspill fra landskapsarkitekt.

Vannforsyning

Det tas i dag ut vann til lokal vannforsyning fra i alt 3 brønner som henter vann fra Silåga. Hvis utbyggingen av Silåga medfører at vannforsyningen blir utilstrekkelig så vil utbygger avhjelpe dette med å etablere ny sikker vannforsyning i området.

Støydempende tiltak

I kraftstasjon vil det bli montert ekstra støydempende isolasjon. Hvis dette ikke skulle være tilstrekkelig, kan det i tillegg monteres støyfeller i utløpet av kraftstasjon.

Samlet beskrivelse av verdier og konsekvenser

Tiltaksområdet for Silåga kraftverk ligger ikke innenfor eller kommer ikke i berøring av områder som er vernet gjennom Verneplan for vassdrag. Tiltaksområdet for Silåga kraftverk vil heller ikke komme innenfor eller berøre nasjonale laksevassdrag eller laksefjorder (St.prp.nr.32 (2006-2007) *Om vern av villaksen og ferdigstillelse av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder*).

Rødlisterter

Rødlisterter som opptrer innenfor definert influensområde i Silåga i Rana kommune fremkommer av tabellen under.

Art	Rødlisterstatus	Forekomst	Påvirkningsfaktorer
Jerv	<i>EN – sterkt true</i>	Streifdyr	Høsting, menneskelig forstyrrelse, påvirkning på habitat
Gaupe	<i>VU – sårbar</i>	Streifdyr	Høsting
Oter	<i>VU – sårbar</i>	Streif Silåga	Høsting, påvirkning på habitat, forurensning, tilfeldig mortalitet
Strandsnipe	<i>NT – nær truet</i>	Silåga	Påvirkning utenfor Norge
Fiskemåke	<i>NT – nær truet</i>	Streiffugl	Påvirkning fra stedegne arter, menneskelig forstyrrelse, høsting
Hønehauk	<i>NT – nær truet</i>	Streiffugl	Høsting, påvirkning på habitat
Stær	<i>NT – nær truet</i>	Kulturlandskap	Påvirkning på habitat, påvirkning utenfor Norge

Verdi

Potensiale for funn av ytterligere rødlisterter av karplanter, moser og lav er vurdert som lavt. Den kalkrike berggrunnen har potensiale for flere forekomster, men befarig i juli 2008 førte ikke til flere funn av rødlisterter. Influensområdet er vurdert til å ha **middels til stor verdi** for rødlisterter.

Konsekvenser i anleggs- og driftsfasen

For samtlige tiltak er ulempene vurdert til å være størst under, og like etter, anleggsfasen, og vil gradvis avta etter hvert som den naturlige vegetasjonen vokser opp igjen.

Foreliggende utbyggingsplaner vurderes samlet å ha **middels negativ konsekvens (--)** for rødlistearter i og langs Silåga og deler av Grønfjellåga (alternativ 1). Konsekvensene vil bli noe mer negative for hovedalternativ 1 enn alternativ 2, siden en lengre elvestrekning blir fratatt vann, og nedgravd rørgate blir lengre og berører en større andel utmarksareal.

Terrestrisk miljø

Verdifulle naturtyper

I tiltaksområdet langs Silåga er det allerede kartlagt en naturtype bekkekløft og bergvegg (F09) med verdi viktig. Naturtypen omfatter store deler av berørt elvestrekning. Like nord for Kvanndalsveien finner vi også naturtypene naturbeitemark (D04) og slåttemark (D01) som et verdifullt kulturlandskap. Ellers berører nedre del av tiltaksområdet et større beiteområde for elg i Grønfjell dalen.

Generelt er elveløpene, i dette tilfelle Silåga og Grønfjellåga, en rødlistet naturtype, kategori NT; nær truet.

Truete vegetasjonstyper

Det skal ikke være truete vegetasjonstyper innenfor influensområdet til Silåga minikraftverk.

Verdi

Influensområdet er vurdert til å ha **middels verdi** for terrestrisk miljø. Verdisettingen til middels avviker fra resultatene av den miljøfaglige vurderingen av småkraftverk i Rana kommune (Mork mfl. 2009), hvor delfelt 26; Grønfjellåga, midtre og nedre del, ble gitt stor verdi for tema naturmiljø. I denne verdivurderingen ble det lagt mye vekt på potensialet for verdifulle funn grunnet den kalkrike berggrunnen («potensialet for ulike kalkrike miljøer er høyt»). Men til tross for befaringen av planområdet i 2008, ble ikke flere kalkrike miljøer med verdifulle forekomster funnet. Områdets verdi i foreliggende vurdering er derfor redusert til middels.

Konsekvenser i anleggs- og driftsfasen

Tiltaket vurderes samlet å ha middels negativt omfang på bakgrunn av følgende terrenginngrep: Elvestrekningen i Silåga som blir fraført vann, elvestrekningen i Grønfjellåga som blir tilført vann (hovedalternativ 1), inntaksdammen med adkomstvei, rørtrasé og kraftstasjon med utslippskanal, kort adkomstvei og graving og legging av jordkabel for nettilknytning. Alternativ 1 vurderes å ha noe mer negativt omfang enn alternativ 2.

For samtlige tiltak vil ulempene være størst under, og like etter, anleggsfasen, og vil gradvis avta etter hvert som den naturlige vegetasjonen vokser opp igjen etter avsluttet anleggsfase. Forstyrrelser knyttet til anleggsarbeid og annen ferdsel/aktivitet som følge av tiltaket vil virke negativt inn på fugle- og dyrelivet. Hekke-/yngleplasser er mest utsatte, og yngleperioden vil være den mest kritiske perioden.

Foreliggende utbyggingsplaner vurderes samlet å ha **middels negativ konsekvens (--)** for terrestrisk miljø i og langs Silåga og deler av Grønfjellåga (alternativ 1). Konsekvensene vil bli noe mer negative for hovedalternativ 1 enn alternativ 2, siden en lengre elvestrekning blir fratatt vann, og nedgravd rørgate blir lengre og berører en større andel utmarksareal.

Akvatisk miljø

Verdifulle lokaliteter

Viktige ferskvannslokaliteter i henhold til DN-håndbok er enten:

- A) områder med viktige ferskvannsorganismer som elvemusling, ferskvannskreps og viktige bestander av ferskvannsfisk (bl.a. vassdrag med anadrom fisk).
- B) lokaliteter med fiskebestander som ikke er påvirket av utsatt fisk.
- C) større uregulert (eller lite regulerte) vannlokaliteter som har beholdt sitt naturlig plante- og dyresamfunn av ferskvannsarter.

Silåga vurderes og ikke falle innunder noen av disse kategoriene. Det finnes ingen registreringer av elvemusling eller ål i Silåga eller vassdrag i nærheten.

Fisk og ferskvannsorganismer

Silåga fører kun bekkeørret. Oppvekstforholdene for ørret der prøvefiske er gjennomført blir betegnet som gode til meget gode. Forholdene for gyting vurderes imidlertid som uegnet. Det er derimot ikke forhold som tilsier at vassdraget har verdier for fisk eller andre ferskvannsorganismer utover det som er vanlig for tilsvarende elver i regionen.

Verdi

Influensområdet er vurdert til å ha **liten verdi** for akvatisk miljø.

Konsekvenser i anleggs- og driftsfasen

Vannføringen i Silåga rett nedstrøms det planlagte inntaket blir vesentlig redusert på en 2,7 km lang strekning ved alternativ 1 og 1,3 km ved alternativ 2. Det er foreslått å slippe en minstevannføring som medfører at middelvannføringen blir fra 1,09 m³/s til 0,46 m³/s, eller til 41,8 % av dagens vannføring. Det er i vinterhalvåret mens vannføringen er minst at reduksjonen blir størst. Dette gjelder spesielt månedene november til og med april hvor den laveste anslåtte vannføringen (februar og mars) er beregnet til å ligge på 0,10 og 0,09 m³/s mot 0,16 og 0,15 m³/s. Det er derfor en viss risiko for at deler av elva kan bunnfryse og dermed drepe fisk og bunndyr.

Omfanget for eventuelle ferskvannsorganismer på de berørte elvestrekningene kan derfor bli stor negativ. Konsekvensen for fagtemaet ferskvannsorganismer og fisk vurderes likevel som **liten negativ (-)** for den berørte elvestrekningen, fordi verdien av fiskebestanden er lav, samt at artsmangfoldet og produktiviteten av ferskvannsorganismer antas å være svært lav. En redusert vannføring i tider av året når den er stor kan dessuten være en fordel, fordi høy strømhastighet i dette vassdraget kan være en ulempe for fisken.

Landskap

Dagens situasjon

Området er kartlagt som landskapstype «åpent dal-landskap under skoggrensen».

Landskapstypen er preget av tekniske inngrep med bygninger, vei- og ledningsnett, tettsteder og bygder med sterkt jordbrukspreg.

Tiltaksområdet og nedre del av nedbørfeltet er påvirket av ulike terrenginngrep. En bygdevei følger nordsiden av Silåga til et stykke forbi tiltaksområdet. I nedre partier krysser en høyspentlinje med ryddebelt vassdraget, mens en avgreining tar av fra denne mot nord og krysser bekkekløfta sentralt i tiltaksområdet. Flere steder både nord og sør for Silåga finnes dyrket mark med grasproduksjon. Det er også spredt bosetting i dette området. Like nedstrøms planlagt inntak går en enkel bru over elva.

Verdi

Silåga ligger innenfor underregionen Indre Rana, men den karakteriserende Dunderlandsdalen kan ikke oppleves fra området. Det helhetlige kulturlandskapet Kvanndalen er et viktig landskapselement. Influensområdet til Silåga kraftverk vurderes derfor å ha **middels verdi** for landskap.

Konsekvenser i anleggs- og driftsfasen

Inntaksdam, kraftstasjonen og nettilknytning er nye elementer i landskapet rundt Silåga, men området er allerede preget av ulike terrenginngrep (hus, veier etc.) og vurdert til å gi små lokale endringer i landskapet. Vannveien er planlagt i tunnel fra inntaket ned kraftstasjonen og vil derfor ikke påvirke landskapsbildet. Tiltaket påvirker heller ikke det helhetlige kulturlandskapet nord for Kvanndalsveien.

Tiltakets konsekvens med hensyn på landskap vurderes til å være **liten negativ (-)**.

Figur 5. Visualisering av inntaksdam

Store sammenhengende naturområder (SNUP)

Større, sammenhengende naturområder med urørt preg har en selvstendig miljøverdi, ved siden av at de har verdi for friluftsliv, biologisk mangfold, er viktige leveområder for arealkrevende arter og har betydning for naturens evne til klimatilpasning.

Verdi

Tiltaksområdet til Silåga kraftverk ligger utenfor INON-områder. Det nærmeste INON-området ligger mer enn 1,5 km unna tiltaksområdet.

Kulturminner og kulturmiljø

Dagens situasjon

Det er ingen kjente kulturminner i planområdet. På Kvanndalen og Silåmoen finnes flere SEFRAK bygninger. Men disse står utenfor influensområdet.

Verdi

Ut fra dagens kunnskap vurderes området å ha **liten verdi** for kulturminner.

Konsekvenser i anleggs- og driftsfasen

Det er ikke kjent at det forekommer kulturminner innenfor tiltaksområdet. Med dagens kunnskap vil tiltaket derfor ikke ha noen påvirkning på kulturminner. Konsekvens med hensyn på kulturminner vurderes til å være **liten negativ (-)**.

Reindrift

Dagens situasjon

Planområdet ligger innenfor Ildgruben reinbeitedistrikt. Hele influensområdet ligger innenfor et stort område (514 867 daa) som er kartlagt som vårbeite. Dette betyr oksebeiteland og øvrig vår-land, der okserein og fjorårskalver oppholder seg i kalvingstida. Hit kan også kalver med simler trekke seinere på våren. I tillegg ligger kraftverkets inntaksområde på ytterste del av høstbeite som består av partier der reinen bygger seg opp etter insektplagen og spres på leting etter sopp.

Verdi

Området vurderes å ha **liten til middels verdi** for reindrift.

Konsekvenser i anleggs- og driftsfasen

I anleggsfasen kan anleggsstøy virke forstyrrende for rein. Beiteområdene er imidlertid såpass store at dette ikke anses å være av vesentlig betydning. I driftsfasen forventes ikke noen konsekvenser. Tiltakets konsekvens med hensyn på reindrift vurderes til å være **liten negativ (-)**.

Brukerinteresser

Dagens situasjon

Planområdet er en del av det registrerte utfartsområdet Kvanndalen og Silbotnen. Området er spesielt verdifullt utfra dens utstrekning og potensial. I dag brukes området mest av lokalbefolkningen. Det finnes verken merkede fot-ruter eller (preparerte) løyper i plan- og influensområdet.

Lokalbefolkningen driver litt småviltjakt i området (rype og hare). Den berørte elvestrekningen ligger vanskelig tilgjengelig for utøvelse av fiske, og benyttes derfor ikke til dette. Områdene over og under inntak og kraftverk ligger mer til rette for dette. Siden det ikke finnes viktige områder eller muligheter for friluftsliv, jakt, fiske og reiseliv vurderes influensområdet til Silåga kraftverk å ha **liten verdi** for brukerinteresser.

Verdsettingsfaktor	Beskrivelse	1	2	3	4	5
Bruk	Hvor stor er dagens bruksfrekvens?		x			
Regionale/nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?	x				
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur - eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter? Har området et spesielt landskap?			x		
Symbolverdi	Har området spesiell symbolverdi?		x			
Funksjon	Har området en spesiell funksjon (atkomst, korridor, parkeringsplass eller lignende)?			x		
Egnethet	Er området spesielt god egnet til en eller flere aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative området til?		x			
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?	x				
Kunnskapsverdier	Er området egnet for undervisning eller har området spesielle natur - eller kulturvitenskapelige kvaliteter?		x			
Inngrep	Er området inngrepsfritt?			x		
Utstrekning	Er området stort nok til å utøve ønska aktiviteter?				x	
Potensiell bruk	Har området potensial ut over dagens bruk?				x	
Tilgjengelighet	Er tilgjengeligheten god eller kan den bli god?	x				

Figur 6. Verdsettingskriterier for Kvanndalen og Silbotnen. Kilde: naturbase.no 25.06.2017

Konsekvenser i anleggs- og driftsfasen

Anleggsaktiviteten i området vil trolig redusere verdien av naturopplevelsene i området for en kort periode. I driftsfasen vil vannføringen på strekningen mellom inntak og utløp reduseres. Det legges opp til slipp av minstevannføring, men elva som et landskapsbilde vil likevel forringes på denne strekningen. Men strekningen er i et område med eksisterende inngrep, og ligger utenfor de populære friluftsliv-, turist- og turmålene. Tiltakets konsekvens med hensyn på brukerinteresser i området vurderes til å være **liten negativ (-)**.

Kraftlinjer

I tiltaksområdet har Helgeland Kraft 22 kV luftledninger på nordsiden av Ranelva gjennom Dunderlandsdalen, med forgrening opp i Grønfjelldalen som forsyner Grønfjelldalen. I tillegg har Mo Industripark (MIP) har 132 kV ledninger fra Mo (Svabo) og opp til Storforshei og Ørtfjell transformatorstasjoner. I tillegg har de en 22kV fordeling til Rana Grubers anlegg.

Kommunens vurdering

Rana kommune legger i denne saken til grunn samme argumentasjon som den som ble gitt når Rabben kraftverk i Grønfjellåga var ute på høring i januar 2016. Rana kommune fremmet da innsigelse mot Rabben kraftverk. NVE har gitt positiv innstilling til OED hva denne utbyggingen angår. Behandlingen i OED er ikke avsluttet så resultatet vites ikke pr. dags dato.

Redusert vannføring i Silåga, permanente arealbeslag som følge av Silåga kraftverk, vil påvirke landskapet og økologien i vassdraget ytterligere.

Denne type regulering av vassdrag vil sette tydelige spor i naturen, både ved at vannføringen i vassdraget reduseres, - eller at damkonstruksjon, kraftstasjon, anleggsveier og kraftlinjer endrer landskapet. Livet i vassdraget nedstrøms utløpet av kraftstasjonen eller dammen blir også endret fordi både vannføring og temperaturforhold vil bli påvirket av utbyggingen.

Vassdraget Grønnfjellåga med sidebekkene, herav Silåga, - er i dag det eneste større vassdraget i kommunen som ikke er berørt av kraftutbygging (bortsett fra overføringen av Koppervatnet til Blereken). Vannføringen er naturlig og stryk er intakte.

Vannforskriftens §12

Paragraf 12 skal vurderes når det skal fattes enkeltvedtak om ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst som kan medføre at miljømålene ikke nås eller at tilstanden forringes. Dette kan være vedtak med hjemmel i forurensningsloven, vannressursloven, vassdragsreguleringsloven, akvakulturloven, havne- og farvannsloven, jordlova, lakse- og innlandsfiskloven, plan- og bygningsloven mv.

I Grønnfjellåga/Silåga er dagens tilstand satt til antatt god. Vassdraget har ingen påvirkninger og det foreligger ingen risiko for at målet om god økologisk tilstand innen 2021 ikke nås. Dette anses som spesielt i Rana; at et vassdrag av en slik størrelse ikke er påvirket av reguleringer slik at tilstanden er forringet.

Den omsøkte virksomheten vurderes å bidra til å forringe miljøtilstanden i vannforekomsten og vurderes å være i strid med vannforskriftens § 12. Virksomheten vil endre vannforekomstens fysiske beskaffenhet og påvirker egenskaper som vannstand, vannmengde, variasjon i vannføring, strømningsforhold osv.

Silåga påvirkes negativt og utbyggingen vil føre til bortfall av prioritert naturtype som *bekkekloft og bergvegg*.

Den økologiske tilstanden vil forverres og det er dermed etter vår vurdering usikkerhet om utbyggingen vil kunne hjemles i vannforskriftens §12, første ledd bokstav b.

§12. *(ny aktivitet eller nye inngrep):*

Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

- a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannsforekomst, eller
- b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

I tillegg må følgende vilkår være oppfylt:

- a) alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand,
- b) samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av

miljøkvalitet, og

- c) hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Rana kommune kan videre ikke se at vilkåret om at samfunnsnyttene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, jfr. andre ledd bokstav b. Produksjon av opp mot 6 GWh er marginalt i forhold til det som kommunen leverer av kraft til samfunnet i dag. Norge produserer om lag 25 % av vannkraften på det europeiske markedet, og er den største vannkraftprodusenten i Europa (129 TWh, 2013). Vannkraft er en fornybar energikilde, men kraftutbygging fører også til store naturinngrep. I Rana produseres store mengder kraft, ca. 2 % av landets totale produksjon.

Konklusjon

Miljøkvalitetene vi mister med denne utbyggingen, sammen med evt. Rabben kraftverk, - har stor verdi sett i sammenheng med de kvalitetene vi har mistet gjennom de eksisterende kraftutbyggingene i kommunen.

I stedet for å satse på nye utbygginger, står vannforvaltningen i fokus og forbedring av naturmiljøet i kommunen. Rana kommune fremmer derfor **innsigelse** til Heinbergåga kraft AS sine planer om bygging av Silåga kraftverk i Grønfjelldalen.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er at Rana kommune mener at landskapspåvirkning og andre miljøeffekter i Grønfjelldalen, som følge av en oppdemming av vassdragene over de omsøkte strekningene, - vil redusere naturverdiene i området og påvirke landskapet på en negativ måte.

Saksbehandling / innsigelse

Uttalelser i saker som gjelder utbygging av energiproduserende anlegg og konsesjoner er i Rana kommune delegert til Miljø-, plan- og ressursutvalget.

I utbyggingssaker etter vannressursloven med installasjon mindre enn 10 MW er NVE konsesjonsmyndighet. Fremmes imidlertid innsigelse fra myndighet med innsigelsesrett må NVE innstille til Olje- og energidepartementet. OED forbereder saken for regjeringen som eventuelt fatter vedtak om utbygging i form av en kongelig resolusjon.

Ny plan- og bygningslov tredde i kraft 1. juli 2009. En av endringene i forhold til tidligere er at kommuner, fylkeskommuner, Sametinget og statlige fagetater/direktorat har rett til å komme med innsigelse til konsesjonssøknader som fremmes. Privatpersoner og organisasjoner har ikke innsigelsesrett. En eventuell innsigelse skal fremmes i forbindelse med høring av konsesjonssøknaden. Det må gå klart fram at det er en innsigelse som blir fremmet, og ikke en vanlig høringsuttalelse. Innsigelsen skal etter hvert drøftes mellom NVE og den parten som har fremmet innsigelsen, for å vurdere om noe kan endres slik at innsigelsen kan trekkes.

NVE kan gi positiv innstilling til OED på tross av en innsigelse. Innsigelser som ikke blir tatt til følge, skal likevel omtales i innstillinger og i bakgrunn for vedtak på linje med annen saksbehandling som har blitt gjort.

Teknisk avdeling, den 8. september 2017

Jan Erik Furunes
teknisk sjef

Dag-Arnfinn Nilsen
saksbehandler

Trykte vedlegg:

1 Høringsbrev fra NVE

Utrykte vedlegg:

- Konesjonssøknad Silåga kraftverk:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201401099/2114410>

- Vedlegg til søknaden:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201401099/2141891>